

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2023-17919
Den 5. oktober 2023

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023

SAMLENOTAT

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 26.-27. oktober 2023 (udkast til konklusioner).....	2
2. Lovgivningsmæssig programmering - Kommissionens arbejdsprogram for 2024.....	4
3. Den landespecifikke retsstatsdialog.....	6
4. Den demografiske værktøjskasse	8

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 26.-27. oktober 2023 (udkast til konklusioner)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 forventes udkast til konklusioner for møde i Det Europæiske Råd (DER) den 26.-27. oktober 2023 at blive præsenteret og drøftet. Et konklusionsudkast foreligger endnu ikke. Det er forventningen, at der på topmødet vil være en drøftelse af Ukraine, EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027 (MFF), økonomi, migration og øvrige sager, herunder COP28-klimakonferencen i Dubai og eksterne relationer. Regeringen ventes at hilse konklusionsudkastet velkommen og arbejde for at fremme danske synspunkter i forhold til den kendte dagsorden.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 26.-27. oktober 2023. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 forventes udkast til konklusioner for det kommende møde i Det Europæiske Råd (DER) den 26.-27. oktober 2023 at blive præsenteret og drøftet. Et konklusionsudkast foreligger endnu ikke. Det er forventningen, at der på topmødet vil være en drøftelse af Ukraine, EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027 (MFF), økonomi, migration og øvrige sager, herunder COP28-klimakonferencen i Dubai og eksterne relationer.

Ukraine

Drøftelsen af Ukraine vil afhænge af den fortsatte udvikling i krigen, men forventes for indeværende at fokusere på de arbejdsplaner, EU har igangsat, herunder EU's støtte til Ukraine og spørgsmål relateret til frosne russiske aktiver og sikkerhedstilsagn til Ukraine.

EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027

Drøftelsen forventes at fokusere på Kommissionens foreslåede midtvejsrevision af EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027 (MFF), hvor stats- og regeringscheferne ventes at udstikke overordnede politiske retningslinjer for den videre behandling af forslaget.

Økonomi

Under overskriften økonomi ventes en drøftelse af EU's konkurrenceevne med særlig fokus på industripolitik og energi. Dertil ventes også en drøftelse om effekterne af den amerikanske Inflation Reduction Act (IRA) på grundlag af Kommissionens vurdering og de seneste kontakter med den amerikanske regering. Desuden ventes en gennemgang af fremskridtene i forhandlingerne om de lovforslag, der skal bidrage til at øge EU's konkurrenceevne, herunder forordningen om nettonulindustri (Net Zero Industry Act) og forordningen om kritiske råstoffer (Critical Raw Materials Act).

Migration

Der forventes en strategisk drøftelse af den eksterne dimension af migration, herunder med særlig fokus på samarbejde med tredjelande.

Øvrige emner

Det er forventningen, at Det Europæiske Råd vil gøre status over forberedelserne til COP28 klimakonferencen i Dubai. Dertil forventes en drøftelse af EU's eksterne relationer, herunder situationen i Sahel samt muligvis situationen omkring Kosovo og Serbien.

Det må forventes, at dagsordenen kan blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til konklusioner for møde i Det Europæiske Råd den 26.-27. oktober 2023 forventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at mødet i Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til konklusioner, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Der er tale om en vigtig drøftelse af udkastet til konklusioner for Det Europæiske Råd, som finder sted få dage før topmødets afholdelse. Regeringen vil arbejde for at fremme danske synspunkter i forhold til den kendte dagsorden.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Lovgivningsmæssig programmering - Kommissionens arbejdsprogram for 2024

KOM dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 ventes Kommissionen at præsentere sit arbejdsprogram for 2024 med henblik på en kort udveksling af synspunkter. Arbejdsprogrammet foreligger endnu ikke.

2. Baggrund

Arbejdsprogrammet foreligger endnu ikke, men forventes at afspejle prioriteterne i Kommissionens hensigtserklæring vedrørende den lovgivningsmæssige programmering for 2024, som blev offentliggjort den 13. september 2023 og præsenteret på rådsmødet (almindelige anliggender) den 19. september 2023. I lyset af bl.a. valget til Europa-Parlaments i juni 2024 ventes arbejdsprogrammet at have mindre fokus på lovgivning end de seneste års programmer og i stedet primært indeholde dialog- og kommunikationsinitiativer, der kan have effekt mellem nu og udløbet af mandatperioden i 2024.

Det følger af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet fra 2016, at de tre institutioner sammen skal styrke EU's årlige programmering med afsæt i Kommissionens årlige arbejdsprogram. Formålet er på årlig basis at identificere de sager, som bør have særlig prioritet i lovgivningsarbejdet på tværs af institutionerne for derved også i praksis at sikre reel samordning af tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet i henholdsvis Europa-Parlamentet og Rådet. Med afsæt i Kommissionens arbejdsprogram vil de tre institutioner indlede dialog om en fælleserklæring om den lovgivningsmæssige programmering for 2024. Denne forventes i december 2023.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 ventes Kommissionen at præsentere sit arbejdsprogram for 2024 med henblik på en kort udveksling af synspunkter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af Kommissionens arbejdsprogram for 2024 vurderes ikke i sig selv at have konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser i forbindelse med behandlingen af de enkelte forslag fra Kommissionens arbejdsprogram, når de fremlægges.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til Kommissionens arbejdsprogram.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Kommissionens arbejdsprogram følger op på Kommissionens tidligere udstukne overordnede ambitioner, der afspejler prioriteterne i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2019-2024 samt den politiske udvikling i Europa. Regeringen finder det endvidere vigtigt at sikre et godt samarbejde mellem institutionerne om det løbende lovgivningsarbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. Den landespecifikke retsstatsdialog

KOM (2023) 0800

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 forventes en drøftelse af fem landekapitler i Kommissionens årlige retsstatsrapport, som blev offentliggjort i juli 2023. Det drejer sig om hhv. Danmark, Tyskland, Estland, Irland og Grækenland. Kommissionen forventes indledningsvist at præsentere landekapitlerne. Efterfølgende vil der være mulighed for, at medlemslandene kan stille spørgsmål til de enkelte landekapitler, som de pågældende fem medlemslande vil kunne besvare. Fra dansk side støtter man Kommissionens monitorering af retsstatsforholdene i medlemslandene. Danmark bakker ligeledes op om, at den årlige retsstatsdialog suppleres af landespecifikke drøftelser på baggrund af Kommissionens retsstatsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 5. juli 2023 sin fjerde årlige retsstatsrapport. Rapporten redegør for retsstatsforholdene på tværs af EU og særskilt i de enkelte medlemslande.

Som led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemslande lagde Kommissionen i en meddelelse fra juni 2019 op til, at Kommissionen på årlig basis skulle udarbejde en retsstatsrapport. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's medlemslande for bedre rettidigt at kunne identificere problematiske tendenser og dermed forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer. Forslaget fik bred opbakning blandt medlemslandene.

Rapporten baserer sig på skriftlige bidrag fra medlemslandene samt på anerkendte kilder såsom udtalelser og rapporter fra Venedigkommissionen og *Group of States against Corruption (GRECO)*. Derudover har Kommissionen gennemført virtuelle landebesøg under udarbejdelsen af rapporten. Rapporten indeholder konkrete, landespecifikke anbefalinger til at forbedre retsstatstilstanden.

Rapporten udgør et solidt grundlag for at vurdere retsstatssituationen på tværs af EU. Samtidig tilvejebringer rapporten grundlaget for Rådets årlige dialog om retsstatsprincippet, som indebærer først en horisontal drøftelse af retsstatssituationen i EU og dernæst en eller flere landespecifikke drøftelser. Årets horisontale drøftelse blev gennemført på rådsmødet (almindelige anliggender) den 19. september 2023.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 forventes en drøftelse af fem landekapitler i Kommissionens retsstatsrapport (Danmark, Tyskland, Estland, Irland og Grækenland).

Kommissionen forventes indledningsvist at præsentere landekapitlerne for hvert enkelt medlemsland. Herefter vil det pågældende medlemsland få mulighed for at redegøre for den seneste udvikling på nationalt niveau. Der vil efterfølgende være mulighed for, at de øvrige medlemslande kan engagere sig i dialogen om de enkelte landekapitler og stille spørgsmål eller komme med kommentarer til de pågældende medlemslande.

Drøftelsen af det danske landekapitel vil være en mulighed for at opdatere Kommissionen og de øvrige medlemslande om udviklingen i Danmark siden sidste gang, Danmark var genstand for den landespecifikke drøftelse i 2020. Drøftelsen vil også udgøre en lejlighed til at dele ud af danske erfaringer og drøfte eventuelle opmærksomhedspunkter. Det vil samtidig være en mulighed for at støtte op om formatet gennem aktiv deltagelse i erfaringsudvekslingen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemslande, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU og i de enkelte medlemslande.

Enkelte lande har modsat været mere kritiske over for Kommissionens øgede monitorering.

Der forventes samlet set opbakning til Kommissionens rapport samt det spanske formandskabs initiativ om at fortsætte retsstatsdialogen på baggrund af rapporten efter samme metode som under de seneste formandskaber.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemslande, inkl. det indre marked. Regeringen bakker derfor varmt op om Kommissionens initiativ om løbende at monitorere og drøfte efterlevelsen af retsstatsprincippet.

Retsstatsrapporten er et nyttigt redskab til at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer, som det efterfølgende er vanskeligt at rette op på. Regeringen finder samtidig, at Kommissionens retsstatsrapport og retsstatsdialogen i Rådet er et nyttigt supplement til artikel 7-procedurene, EU-Domstolens virke og retsstatsmekanismen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Den demografiske værktøjskasse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 ventes Kommissionen at præsentere sin meddelelse om den demografiske værktøjskasse med henblik på en kort udveksling af synspunkter. Meddelelsen ventes offentliggjort den 11. oktober.

Indholdet af meddelelsen er endnu ikke kendt. Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser, økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen finder det vigtigt at have opmærksomhed på, at den demografiske udvikling kan udfordre EU's konkurrenceevne og støtter de generelle bestræbelser på at styrke retfærdighed og solidaritet mellem generationer. Regeringen finder det vigtigt, at tiltag som følge af meddelelsen er proportionale og baseret på et solidt analytisk grundlag. Regeringen vil tage nærmere stilling til eventuelle opfølgende forslag, når de måtte foreligge.

2. Baggrund

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023 ventes Kommissionen at præsentere en meddelelse om den demografiske værktøjskasse med henblik på en kort udveksling af synspunkter. Meddelelsen følger af, at konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 29.-30. juni inviterede Kommissionen til at udarbejde værktøjskasse til at adressere demografiske udfordringer og i særdeleshed med fokus på konsekvenserne for EU's konkurrenceevne. Meddelelsen ventes offentliggjort den 11. oktober 2023.

Den demografiske værktøjskasse ventes at have til formål at danne overblik over EU's værktøjer, der kan håndtere demografiske udfordringer i EU på en integreret og omfattende måde, særligt med fokus på disses konsekvenser for EU's konkurrenceevne. Meddelelsen ventes at pege på en struktureret tilgang til at håndtere demografiske ændringer gennem et forstærket samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen. Ligeledes ventes meddelelsen at understrege behovet for at fremme retfærdighed og solidaritet mellem generationer.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en præsentation af den demografiske værktøjskasse efterfulgt af en kort udveksling af synspunkter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af meddelelsen om den demografiske værktøjskasse vurderes ikke i sig selv at have konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En senere udmøntning i konkrete nye forslag eller revision af eksisterende værktøjer vil kunne indebære samfunds- og erhvervsøkonomiske samt statsfinansielle konsekvenser. Der vil blive foretaget en konsekvensvurdering i forbindelse med eventuel fremsættelse af konkrete forslag som følge af værktøjskassen.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet meddelelsen endnu ikke foreligger, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation til efterretning. Regeringen finder det vigtigt at have opmærksomhed på, at den demografiske udvikling kan udfordre EU's konkurrenceevne og støtter de generelle bestræbelser på at styrke retfærdighed og solidaritet mellem generationer. Regeringen finder det vigtigt, at tiltag som følge af meddelelsen er proportionale og baseret på et solidt analytisk grundlag. Regeringen vil tage nærmere stilling til eventuelle opfølgende forslag, når de måtte foreligge.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.